

**ИЗГРАЖДАНЕ НА БАЗИСНИ ВИЗУАЛНИ ВЪЗПРИЯТИЯ
ПРИ НЕПОДГОТВЕНИ ЗА КОМУНИКАЦИЯ С
ВИЗУАЛНИТЕ ИЗКУСТВА СТУДЕНТИ-ПЕДАГОЗИ**

Катя Тинева-Гюрковска, Ани Златева

**BUILDING BASIC VISUAL PERCEPTIONS OF STUDENTS OF
PEDAGOGY UNPREPARED FOR COMMUNICATING WITH
VISUAL ARTS**

Katya Tineva-Gyurkovska, Ani Zlateva

Abstract: This research contains certain pedagogical problems concerning the basic visual perceptions of the students from the pre-school and primary school education specialty at the Faculty of Education in Trakya University, reviewed on theoretical and analytical level. People studying to become primary school teachers are expected to teach the subject Art in their future pedagogical carrier, but they are often unprepared for communicating with the visual arts. They don't have former knowledge in this area. That is why the aims of this article are connected to presenting the real "picture" of their level of perception when in touch with pieces of art in a museum environment. The stages of understanding, perceiving and free usage of the Art terminology are being tracked.

Two aspects are concerned in theoretical plan: Ideas of some of the greatest Art theoreticians concerning the stages of development of the visual perceptions, viewed from artistic, psychological and pedagogical point of view. How students can assimilate and apply them in direct communication with visual arts. The article marks the meaning, role and place of Art galleries and museums in the pedagogical process of future and current teachers and art pedagogues.

On empirical level this article systematizes the problems connected with the methodology of Fine Arts education, and more specifically with this part, related to the application of their knowledge of theory, art history and interpretation of pieces of art. Based on this pedagogical analysis the article makes some important conclusions for the level of competence and abilities to assimilate objects connected to the visual arts.

Keywords: visual perception, communication, visual arts, students

В статията са засегнати актуални проблеми свързани с процесите и степента на формиране на задължителни визуални възприятия, които трябва да притежават студентите бъдещи педагози ПНУП при ПФ на ТрУ. Студентите в специалностите на ПФ не са предварително подготвени за срещи с изкуството, те нямат

познанията, които дават художествените гимназии и специализираните паралелки по изкуства в страната. За съжаление поради липсата на ранно създадени навици за гледане, разбиране и интерпретация на творби на изкуството, както и на активна художествено-творческа дейност при обучаващите се още преди Университета, те са неподготвени и връзката с изкуството започва да се случва много късно във времето в тяхната вече зряла възраст.

Комуникацията с изобразителните и визуални изкуства изисква познаването на видовете, жанровете, стиловете, техниката и най-общо казано се познава „езика“ на тези творчески дейности и да се владее минимум от задължителния терминологичен речник. Трудно боравят точните понятия при определяне, анализ и интерпретация на творбите и ги затруднява тяхното разглеждане от описателна и стилово-пластична гледна точка. Затова за тях е изключително сложно да импровизират и представят визуалните изкуства като вълнуващо преживяване пред децата от предучилищна и начална училищна педагогика, което несъмнено е съществена и неразделна част от тяхната бъдеща педагогическа практика.

Изследването е насочено именно към тази голяма група учаци, на която се налага да познават теорията отнасяща се до дисциплините свързани с визуалните изкуства, да вижда и разбира изобразеното в произведенията на художниците, да познава процесите и етапите на развитие на изкуството, да познава водещите автори и примери в световната и българска история, да описва и анализира, да разбира посланията, концепциите и експериментите в изкуството за да може да отговори на учебните стандарти в тази специфична област.

Подходът към такъв тип обичващи се в различни направления на педагогиката изисква нов тип интегриращи, интерактивни и иновативни методи, които да активират и мотивират всеки един от тях към по-задълбочен поглед върху изобразителната дейност и неформален подход. Активната връзка между университетски преподаватели-студенти-деца следва да доведе до високо ниво на творческа свобода и индивидуално развитие. Предизвикателството е голямо както пред преподавателите, така и пред студентите и изисква експериментален педагогически модел и анализ на постигнатите резултати за оптимизиране на учебния процес и лекционното съдържание.

Цели и задачи на изследването

Целите на изследването могат да се сведат до няколко точки:

1. Проследяване и анализ на възможностите за формиране на базисни визуални възприятия при неподготвени за комуникация с

визуалните изкуства студенти бъдещи педагози в рамките на обучението включващо дисциплини свързани с визуалните изкуства.

2. Как се прилагат базисните понятия определящи спецификата на визуалните изкуства при пряка комуникация с изкуството в неформална среда, която предлага Градската художествена галерия в Стара Загора и нейната постоянна експозиция.

3. Педагогически анализ на резултатите от описанието и интерпретацията на художествените произведения направени по избор на студентите и изводи от получените данни.

Теоретични основи на изследването. Изкуствоведска и педагогическа обосновка

Изграждането на визуални възприятия при различните възрастови групи е бавен и продължителен процес, за който има вече в изкуствоведската литература известни теоретични разработки, които се допълват и развиват от изследователите на изкуството. Интересът към тези сложни процеси, тяхното проследяването и анализирането е вълнувало теоретиците и историците на изобразителните и визуални изкуства през целия 20 век. За извеждането на своите идеи големите имена в изкуствознанието се обръщат към някои школи на психологическата наука и с това обогатяват постиженията и в двете направления.

В нашата съвременна изследователска литература Петер Цанев засяга в книги, статии и лекции направени проучвания в областта на взаимовлиянията между изкуство и психология, като засяга и проблематика свързана с визуалните възприятия. В своята книга „Психология на изкуството“⁷ в няколко от нейните глави той разглежда световните научно-теоретични постижения засягащи основни аспекти свързани с развитието на визуалното мислене и визуалното възприятие, както и на възможностите за познанието и „езика“ на изкуството. Но, в тази област се проучват и оформят две водещи теории, които са добре познати на художниците и историците на изкуството.

Една от теориите е свързана с изследване принципите на т.нар. „директно възприятие“ при комуникация с произведенията на визуалните изкуства, която стъпва на идеите разработени от Рудолф Арнхайм⁸. Той фокусира своите наблюдения върху „динамичните сили на възприятието“ и „визуалната експресия“ и с това допринася за обогатяването на гешалтпсихологията. За тях Цанев много точно отбелязва: „Според психологическата теория на Арнхайм способността да възприемаме визуалната експресия е важна за човешкото съществуване. Верен на основните принципи на

гещалтпсихологията, Арнхайм смята, че както заобикалящият ни свят, така и творбите на изкуството трябва да бъдат възприемани не като отделни части или отделни форми, а като структури от взаимодействащи сили⁷.

Друга теория изведена от големия британски историк на изкуството Ернст Гомбрих е известна като „теория на художественото възприятие“ и „психологията на изображението в изкуството“ представена за първи път през 1959 г.³ Гомбрих развива своите идеи на база достиженията на когнитивната психология. Петер Цанев много точно обобщава изследванията на този голям автор така: „в психологическият модел на Гомбрих за основна база на възприятието се приема информацията, а не усещанията. ... идеята за „невинното око“ е мит и възприятието не е само отразяване на определена информация, а активно действие, което е под силното въздействие на познанието“⁷ Гомбрих приема, че развитието на визуалните възприятия не е случаен процес, а е свързан с натрупването на информация т.е. с предварителното обучение и познание, което всеки един човек.

Комуникацията с визуалните изкуства е труден процес и не може да се осъществи спонтанно и лесно от страна на студенти или деца, които нямат предварителни познания за изкуството и културата, защото те не владеят този специфичен „език“ и от тук не разбират това, което гледат.

Двете теории насочват историците на изкуството към процесите на „гледането“ и „възприемането“ на визуалните изкуства при пряко взаимодействие с тях. В тази посока разсъждават и предлагат идеи водещите за изкуствознанието имена Лионело Вентури² и Кенет Кларк⁴. И двамата добре разбират, че неподготвената за комуникация с визуалните изкуства публика трудно възприема тези изкуства и се нуждае от създаване и развитие на техните визуални възприятия. Те предлагат в своите книги не просто информация за изкуството, а насочват към разбиране, анализ, интерпретация и формиране на високи естетически критерии за изкуството. Използват примери от световната история на изкуството за да предложат примерен критически анализ на тези подбрани произведения. В тази посока на споделени в текстове идеи в българската литература трябва да се посочат имената на изкуствоведите Христо Ковачевски⁵ и Атанас Божков¹, които считат за важно да се наблегне върху спецификата и нуждата от комуникация и анализ при гледане на произведенията на изкуството от световната и българска история.

Но, трябва да се има предвид, че и двамата имат дълга преподавателска практика, но те са имали друг тип студентска аудитория - бъдещи изкуствоведи и художници, които приемаме за предварително добре подготвени студенти. Поради тази причина техните идеи ни дава само една насока за адаптиране и прилагане в педагогическата практика при друг тип професионално направление. Подобни примери биха могли да бъдат приспособени към студентите-педагози в обучението насочено към раздел „възприемане и интерпретиране“ на художествена творба.

В педагогическата литература има малко изследвания по разглежданата тема, затова донякъде може да се приема за предизвикателство изследването на аспекти от формирането на базисни визуалните възприятия при студенти-педагози и проучването да се постави в съвременен педагогически контекст. Но, публикации в подкрепа на поставената тема има и една от тях е статията на Ричард Сийгсмунд със заглавие „Защо преподаваме изкуство днес? Концепции за арт обучение и тяхното обосноваване“¹⁰. В нея са засегнати аспекти на художественото образование, които включват именно изследване на възприятията и тяхното значение за преподаването на изкуство.

Елиот Ейснер и Майкъл Дай в книгата „Ръководство за проучване и политики в арт образованието“⁹ представят историята на арт образованието, наблягат на различни политики и перспективи в тази област, но разглеждат и проблеми на обучението на учители и музейното образование като ги поставят и разглеждат в дискуссионен план. Авторите в широк и задълбочен преглед засягат разнопосочни теоретични и практични изследвания насочени и към проблематиката на визуалните възприятия.

Юрий Протопопов⁶ разглежда в обзорна статия редица примери свързани със световния и руски опит насочен към развитието на визуалните възприятия при деца и младежи в музейна среда. Оказва се, че ролята на галериите за изкуство са от изключително важно значение за създаване и развитие на умения свързани с възприемането на визуалните изкуства. Различната среда предлага много по-активна комуникация с произведенията и провокира към засилване въздействието им в художествено-критичен и аналитичен план. Протопопов в своето изследване проследява как влияе пряката комуникация с произведения на изкуството създадени предимно през 20 в. и 21 в. т.е. част от авангардните и поставангардни течения върху неподготвената млада публика.

В текста се извеждат няколко водещи принципа свързани с формирането и развитието на художествените възприятия при различни възрастови групи учащи.

Протопопов ги формулира по следния начин: 1. Принцип на взаимосвързването между естетическото и етическото възприятие; 2. Принцип на разбиране езика на музейния предмет; 3. Принцип на систематичност; 4. Принцип на комплексното въздействие определен от спецификата на визуалните въздействия; 5. Принцип на приоритет на творческа и изследователска дейност на учениците и т.н. Всеки един от посочените принципи има своите педагогически аспекти в световен план и са разгледани подробно чрез примери. Приносът на изследването е в концептуалния характер на подбраните обучителни експерименти, които могат да послужат за модели на експериментиране при обучението на студенти-педагози. Вторият и четвъртият принцип се отнася много близко до оптимизиране на учебната теория и практика на университетски преподаватели и арт педагози в бъдещата им работа и предлага работещи идеи.

Студентите от специалност ПНУП на ПФ са една неподготвена за учебния предмет Изобразително изкуство публика. През годините на обучение в ПФ студентите-педагози получават базисна информация за историята на изкуството, биографията на художниците и гледат произведения на изкуството, запознават се с методиката и педагогиката по предмета, но често имат трудности при тяхното запаметяване и прилагане при пряка комуникация с визуалните изкуства. Срещат затруднения и при усвояване на теорията и терминологията нужна за етапите на анализа. Емпиричните резултати дават една реална „картина“ за онова, което те са усвоили, възприели и приложили при интерпретацията на художествените произведения показани в постоянната експозиция на галерията.

Необходимо е да се наблегне върху развитие на по-добри способности за възприемане на цялостна композиция на дадено произведение, определяне на нейните елементи, които да бъдат свързани в конкретен сюжет, разказ подчинен на дадена тема, след което и да се направи сравнително точен художествен анализ.

Емпирични подходи и анализ на резултатите

Учебните програми по изобразително изкуство в началния етап на образование в България са насочени към формиране на съвременните ключови компетентности като една от тях е създаването на интерес към националното и световното културно-

историческо наследство и художествената култура. Постигането на тази цел се очаква да се осъществи при придобиването на знания в областта на компетентност, наречена „*Зрител и творба*“. Някои от резултатите при придобиването на знания, умения и отношения в тази област на познанието се очаква да проявят в:

- Разкриване най-общо съдържанието на произведения на изобразителното изкуство.

- Описване на теми и сюжети в творби на изкуството.

- Разграничаване на произведения на изобразителното изкуство по вид.

- Умение за коментирание на творби от различни жанрове в изкуството.

- Умения за описване на особеностите на различни творби на изобразителното изкуство.

- Изразяване на отношение и описване на собствени впечатления при възприемане на различни видове творби на изкуството.

Нивото на формиране на зрителни възприятия и естетически преживявания при комуникация с изобразителното изкуство на студентите-педагози е от първостепенно значение при реализацията на педагогическия процес в хода на обучение по изобразително изкуство в началното училище най-вече в тази област на компетентност - „*Зрител и творба*“. Изграждането на тези базисни нива на визуална компетентност обаче оказват съществено влияние и върху изграждането на естетически критерии при подбора на демонстрационния материал от бъдещите учители за уроците във всички останали области на обучителни умения, включени в учебните програми по изобразително изкуство за началното училище.

За да анализираме степента на визуална компетентност на студентите бъдещи педагози, специалност ПНУП в ПФ при възприемане на визуални изкуства се ръководим от някои от принципите свързани с формирането и развитието на художествените възприятия при различни възрастови групи учащи, определени от Протопопов⁶.

На базата на тези принципи сме изследвали три форми на визуална реакция на студентите спрямо разглежданите произведения на изобразителното изкуство.

Първата форма във възприемането на произведения на изобразителното изкуство сме базирали на „принципа на разбиране езика на музейния предмет“ и се отнася до видовете, жанровете и

стиловите предпочитания на студентите при избора на произведения, по които да работят.

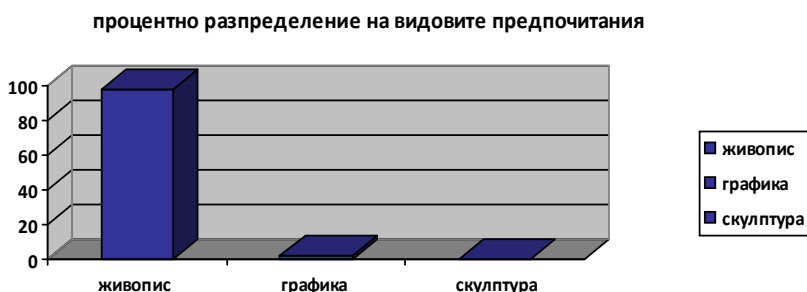
Втората форма на проява на визуална реакция е свързана с теоретичната и терминологичната им компетентност при анализа на произведения на изобразителното изкуство, а третата се отнася до педагогическата приложимост при трансфера на компетенции – от визуалните възприятия на художествени произведения към педагогическата практика.

От трите форми на визуално въздействие, което ние определяме като реакция следват и няколко типа визуални степени на компетентност.

Първият тип, който може да се разгледа се отнася до „*принцип на разбиране езика на музейния предмет*“, който е определен от Протопопов и в изследването е свързан с видовете, жанровете и стиловете предпочитания на студентите.

Вида изобразително изкуство, който най-силно е привлякъл интересът на студентите е живописата. Близко 98% от студентите са заявили своите предпочитания към този вид изкуство. Силното въздействие, което цветът има върху човешките възприятия е вероятната причина за този висок процент. Само два процента от разглежданата група са били привлечени от графични произведения и никой не спрял своето внимание на скулптурни произведения. (диаграма 1)

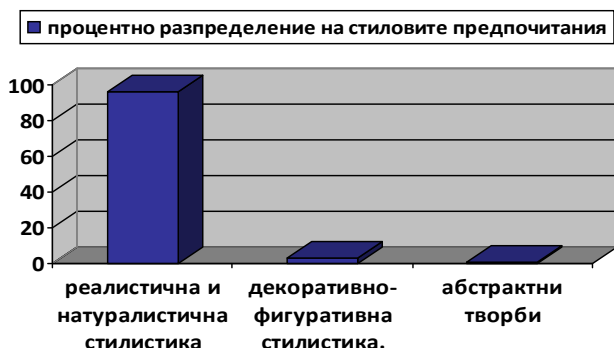
Диаграма 1

Спрямо избора им на стил при възприемане на произведения на изящното изкуство можем да определим три групи студенти - най-голямата от тях – 96,3% са заявили своите естетически предпочитания към произведения с реалистична и натуралистична стилистика. Втората група студенти едва 2,7% са харесали творби на модерното или съвременно изкуство, съчетаващи фигурална композиция с

декоративна стилистика и само 1% са изразили предпочитания да анализират абстрактни творби. (диаграма 2) Това разпределение на процентите е донякъде предвидимо в контекста на слабата предварителна подготовка на студентите за комуникация с произведения на изобразителното изкуство. Реалистичните и натуралистични произведения предлагат ясно разпознаваеми обекти, близки и познати теми и сюжети и по тази причина са добре приети от неподготвена публика.

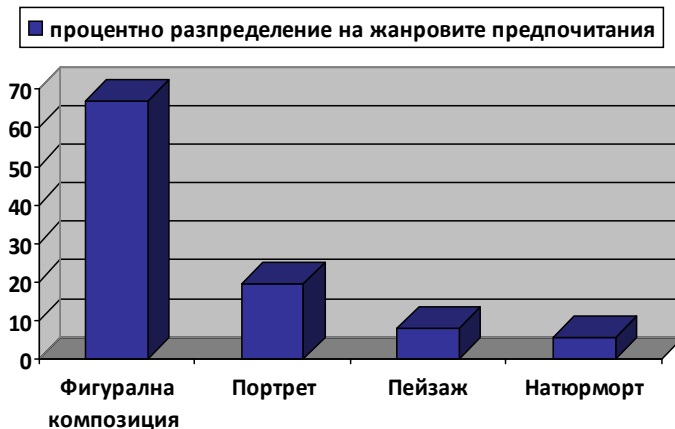
Диаграма 2

Относно жанровите предпочитания при избора на произведение на изящните изкуства при добавяне на анализ и интерпретация, прави впечатление големият процент студенти (67%) привлечени от фигуралните композиции. Причината за повишения интерес към този жанр е неговата значителна повествователност, илюстративност и яснота на обектите в композициите, неминуемо ги прави по-лесни за възприемане и описание в сравнение с другите жанрове на изобразителното изкуство. Друг интересен факт при анализа за избор на жанр е процента студенти от тази група, които са посочили като любима творба композицията на Стоян Венев „Селско семейство“. Като обосновката техния избор се отчита – разказът, позната сюжетна линия, ясните и разпознаваеми обекти и елементи на композицията свързани с националната ни идентичност и по-реалистичния подход на художника, но примерно пропускат и не отчитат подчертаната социална тематика характеризираща годините на създаване на произведението.

Портретния жанр са предпочели 19,6%, а от пейзажа са били впечатлени 8% от изследваната група студенти. Само 5,4% от изследваната група са включили натюрморта сред харесваните творби, които да анализират и интерпретират. (диаграма 3)

Диаграма 3

Втората форма на проява на визуална реакция сме основали на „принципа на комплексното въздействие, определен от спецификата на визуалните въздействия“ по формулировката на Протопопов. При нея визуалното отражение върху студентите е оценено по отношение на способността им да направят аналитична интерпретация на разглежданите творби и сме класифицирали пет подхода, използвани от изследваната група студенти.

При първия от тях, използван от 10,2% от студентите се отчита липса на конкретика на описанието и анализа с разглежданата творба. Обикновено вместо анализ на конкретното произведение студентите от тази група са включили биографията на автора на съответното произведение или са посочили отделни интересни факти от неговия живот.

Към вторият тип аналитично представяне на художествените творби от студентите сме отнесли разработките на 41 % от изследваната група студенти, които са използвали битово-житейски и описателни варианти за интерпретация на произведенията. Обикновено описват произведенията на битово-житейско ниво на възприятия като в повествователен стил споделят собствените си преживявания по изобразения сюжет.

Ако сравним големия процент студенти (41%), прилагачи този подход при анализа на произведение на изобразителното изкуство ще видим, че той силно корелира с процента студенти (67%), избрали да интерпретират фигуралната композиция жанр в своите разработки. В тези интерпретации правят впечатление значителните аналогии с

различни житейски ситуации, познати факти или битови асоциации, които те предизвикват у зрителя. При този вид описания студентите изобщо не са включили или почти не са използвали специфичната за изобразителните изкуства терминология.

Третият подход при анализа произведения на изобразителното изкуство от студентите бъдещи педагози може да се определи като описателно-познавателен. Този тип анализ са използвали 24,4% от изследваната група студенти. При него интерпретирането на художественото произведение се отнася до повишаване на знанията на децата и учениците относно етнографията, историята, литературата и други сфери на познанието или учебни предмети, но не засягат проблематиката на изобразителното изкуство, неговата теория и не се борави с терминология, отнасяща се до специфичните за този вид изкуство изразни средства.

Към четвъртата група студенти (16, 6%) сме отнесли онези от тях, които по един или друг начин са включили в анализа на творбите всичките три описани до тук подхода, но са използвали и знания и терминология, касаещи проблематиката на изобразителното изкуство.

При петата група студенти (8,1%) е налице използване на подходяща терминология при описване на проблематиката и изразни средства, свързани с произведенията на изобразителните изкуства.(диаграма 4)

Диаграма 4

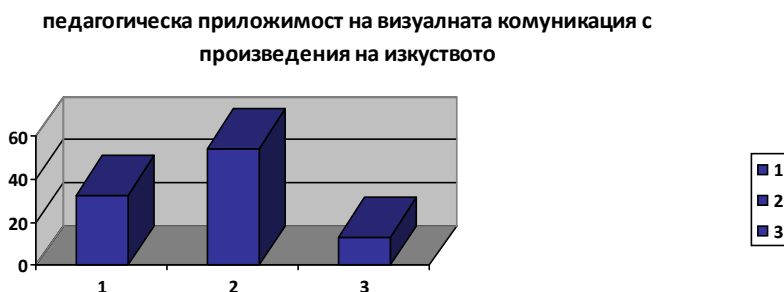
Третия тип визуална реакция на студентите бъдещи педагози сме подчинили на „*принципа на приоритет на творческа и изследователска дейност на учащите*“ на Протопопов и сме го

отнесли до степента на свързаността на аналитичните разработки на произведения на изкуството с педагогическата им приложимост в бъдещата работа на студентите по педагогика в часовете по изобразително изкуство. Тук студентите са разпределени в три групи.

Първата от тях са представили педагогически и игрови форми на педагогическо взаимодействие, които не са свързани с разглежданите произведения и не предполагат повишаване на компетентността на децата и учениците в областта на изобразителните изкуства. Те съставляват 32,6% от общия брой на разглежданата група студенти.

Втората група студенти (54,4%) са предложили игрови и обучаващи форми на педагогическо взаимодействие, които частично засягат проблематиката на изобразителното изкуство и не предполагат значимо повишаване на знанията и уменията на децата и учениците в тази област. В 13% от предложените игрово-познавателни форми на педагогическо взаимодействие се отчита връзка между анализиранияте художествени творби и предложените форми на педагогическо взаимодействие. Описаните в тях дейности са тясно свързани с проблематиката на изобразителните изкуства и предполагат повишаване на компетентността на децата и учениците в тази област. (диаграма 5)

Диаграма 5

Обобщение, изводи, заключение

Изводите, които можем да направим от анализа на резултатите се отнасят до:

Изграждането на базисни визуални възприятия при неподготвените за комуникация с визуалните изкуства студенти-педагози се затруднява изключително много от липсата на гледане и

познаване на изкуството в най-ранните етапи от живота на децата и учениците. Причините са донякъде свързани със слабата предварителна подготовка в хода на основното и средно образование в рамките на учения предмет Изобразително изкуство. Неглижирането на заниманията по този учебен предмет и постоянното намаляване на часовете за обучение водят до не добро познаване на произведенията, на изразните средства и начините на въздействие, които те имат върху зрителя. Липсва познаване на „езика“ на изкуството и способност за боравене с базисната терминология и от своя страна това води до ограничени възможности за постигане на пълноценна комуникация с произведения на изобразителното изкуство.

Целенасочените занимания насочени към възприемане и анализирани на творби на изобразителните изкуства частично допринасят до сформиранието на визуална компетентност при взаимодействие с изкуството. Макар и да не е много висок процента на студенти показали добри и високи резултати при интерпретацията на произведения на изобразителното изкуство след тяхното възприемането в галерийната среда е добър знак при изграждането на базисните визуални компетентност при неподготвените за комуникация с визуалните изкуства студенти-педагози.

Притеснителен е третият извод, който може да се направи от така анализирани данни и той се отнася до не високия процент на предложените игрово-познавателни форми на педагогическо взаимодействие. Само в 13% от тях се отчита връзка между анализирани художествени творби и предложените педагогически концепции.

Останалите студенти са предложили познавателни и изобразителни дейности, които не са тясно свързани с проблематиката на изобразителните изкуства и не предполагат повишаване на компетентността на децата и учениците в тази област. За нас това означава, че значителен процент студенти не осъзнават връзката между изучаваните учебни дисциплини, свързани с изучаването на изобразителното изкуство, неговата теория и история, комуникацията и практическата педагогически приложимост в бъдещата им работа. Според нас причините са две: на този етап на обучение на студентите, преди да е започнала реално професионалната им реализация трудно свързват получаваните в университета теоретични знания с възможностите им за прилагане в практиката, а другата се отнася до липсата на минал опит за комуникацията с изкуството в детските и ученическите години, с

който биха могли по аналогия да свържат бъдещата си практика на педагози.

Литература:

1. Bozhkov, At. (1988). Chovekat i izkustvoto. S. [Божков, Ат. (1988). Човекът и изкуството. С.]
2. Venturi, L. (1979). Kak da gledame zhivopista. S. [Вентури, Л. (1979). Как да гледаме живописца. С.]
3. Gombrih, E. (1988). Izkustvo i ilyuzia. Izsledvane varhu psihologiatia na izobrazhenieto v izkustvoto. S. [Гомбрих, Е. (1988). Изкуство и илюзия. Изследване върху психологията на изображението в изкуството. С.]
4. Klark, K. (1981). Kogato gledame kartini. S. [Кларк, К. (1981). Когато гледаме картини. С.]
5. Kovachevski, Hr. (1984). Svetat na kartinata. S. [Ковачевски, Хр. (1984). Светът на картината. С.]
6. Protopopov, Yuriy. (2013). Osobennosti razvitiJa hudozhestvennogo vospriiata v usloviiah muzeya. – Pedagogika iskusstva, # 4, s. 1-32. [Протопопов, Юрий. (2013). Особенности развития художественного восприятия в условиях музея. – Педагогика искусства, № 4, с. 1-32. <http://www.art-education.ru/AE-magazine>.]
7. Tsanev, Peter. (2008). PsohologiJa na izkustvoto. S., s. 223-281; s. 214; s. 265. [Цанев, Петер. (2008). Психология на изкуството. С., с. 223-281; с. 214; с. 265.]
8. Arnheim, R. (1954). Art and Visual Perception: A Psychology of the Creative Eye. Berkeley, California.
9. Eisner, E., Day, M. (2004). Handbook of Research and Policy of Art Education. London.
10. Siegesmund, Richard. (2015). Why Do We Teach Art Today? Conceptions of Art Education and Their Justification. // Studies in Art Education. A Journal of Issues and Research. p. 197-214.

Author Info:

Asst. prof. *Katya Tineva-Gyurkovska*, PhD
Trakia University - Stara Zagora
Faculty of Education
E-mal: ktineva@abv.bg

Assoc. prof. *Ani Zlateva*, PhD
Trakia University - Stara Zagora
Faculty of Education
E-mal: ani_zlateva@yahoo.com